

182.

Na osnovu člana 39d Zakona o odbrani ("Službeni list RCG", broj 47/07 i "Službeni list CG", br. 88/09, 14/12, 2/17 i 46/19), Ministarstvo odbrane donijelo je

**PRAVILNIK**  
**O STANDARDIZACIJI U OBLASTI ODBRANE**  
**("Službeni list Crne Gore", br. 014/21 od 12.02.2021)**

**Član 1**

Ovim pravilnikom propisuje se način donošenja, razvijanja, označavanja, preispitivanja, mijenjanja, preuzimanja, dopunjavanja i povlačenja standarda odbrane, način sprovođenja mjera i postupaka u procesu razvijanja i donošenja standarda Sjevernoatlantskog saveza (u daljem tekstu: NATO standard), kao i utvrđivanja Plana standardizacije.

**Član 2**

Standard odbrane sadrži: naziv, ključne riječi, uvod, područje primjene, definicije i termine (po potrebi), sadržaj (po potrebi) i tekst standarda.

Ključne riječi obuhvataju riječi ili izraze koji nedvosmisleno upućuju na naziv i sadržaj standarda.

Uvod sadrži kratke i jasne informacije o namjeni standarda, posebna objašnjenja o tehničkom sadržaju standarda, kao i razloge njegovog donošenja.

Područje primjene precizno određuje oblast na koju se standard ili neki njegov dio odnosi radi definisanja granica primjenjivosti standarda ili dijela standarda.

Radi boljeg razumijevanja određenih naziva koji se upotrebljavaju u standardu odbrane, uz sadržaj tog standarda mogu se dodati termini i/ili definicije utvrđeni zbornikom termina i definicija, a ako taj zbornik ne sadrži adekvatan pojam i/ili definiciju, standard odbrane može da sadrži sopstveni pojam i/ili definiciju, uz napomenu: "Sljedeći pojmovi i definicije upotrebljavaju se za ovaj standard odbrane".

Tekst standarda je njegov opis kojem se po potrebi mogu dodati i prilozi.

**Član 3**

Nosilac poslova standardizacije u oblasti odbrane (u daljem tekstu: nosilac standardizacije) je organizaciona jedinica Ministarstva odbrane nadležna za određeno područje standardizacije u oblasti odbrane.

Područja standardizacije iz stava 1 ovog člana, nosioce standardizacije i njihove zadatke određuje ministar odbrane.

**Član 4**

Predlog za donošenje standarda odbrane ili preuzimanje stranog standarda odbrane može dati nosilac standardizacije, druga organizaciona jedinica Ministarstva odbrane, privredno društvo ili drugo pravno lice (u daljem tekstu: predlagač).

Predlog iz stava 1 ovog člana, dostavlja se organizacionoj jedinici Ministarstva odbrane koja vrši poslove standardizacije (u daljem tekstu: organizaciona jedinica za standardizaciju) sa obrazloženjem koje sadrži podatke na osnovu kojih se može ocijeniti opravdanost predloga.

Nakon razmatranja i analiziranja, organizaciona jedinica za standardizaciju predlog za donošenje standarda odbrane ili preuzimanje stranog standarda odbrane može prihvatiti ili uz pisano obrazloženje odbiti.

**Član 5**

Na osnovu predloga koji su u toku kalendarske godine prihvaćeni u smislu člana 4 stav 3 ovog pravilnika, organizaciona jedinica za standardizaciju utvrđuje Predlog plana standardizacije za tekuću kalendarsku godinu koji dostavlja ministru odbrane.

**Član 6**

Na osnovu Plana standardizacije predlagač izrađuje predlog standarda odbrane, odnosno predlog za preuzimanje stranog standarda odbrane.

**Član 7**

Strani standard odbrane može biti preuzet:

- u potpunosti, što podrazumijeva primjenu tog standarda u potpunosti,
- sa tumačenjima i dodatnim objašnjenjima koja ne mijenjaju suštinu tog standarda, ali doprinose njegovom boljem razumijevanju i primjeni,
- sa rezervom koja se odnosi na dio sadržaja tog standarda koji nije moguće primijeniti zbog nepostojanja tehničkih, organizacionih, vremenskih ili drugih uslova, pri čemu obim rezervi ne smije da onemogućuje njegovu primjenu u cjelini.

### **Član 8**

Strani standard odbrane može se preuzeti na:

- jeziku na kojem je objavljen, ili
- potpuno, odnosno djelimično preveden.

Preuzimanje stranog standarda odbrane na jeziku na kojem je objavljen vrši se na način što se uz preuzeti standard dodaje prevedeni omot standarda na crnogorskom jeziku.

### **Član 9**

Predlagač dostavlja organizacionoj jedinici za standardizaciju predlog standarda odbrane, odnosno predlog za preuzimanje stranog standarda odbrane u smislu čl. 7 i 8 ovog pravilnika, koja taj predlog sa predlogom odluke o donošenju standarda odbrane odnosno o preuzimanju stranog standarda odbrane, dostavlja ministru odbrane.

### **Član 10**

Preispitivanje standarda odbrane, odnosno preuzetog stranog standarda odbrane podrazumijeva provjeru primjenjivosti tog standarda u sistemu odbrane.

Preispitivanje standarda iz stava 1 ovog člana vrši se nakon pet godina od objavljivanja standarda, a po potrebi i prije isteka tog vremena.

Preispitivanje standarda iz stava 1 ovog člana vrši predlagač, koji je i predložio njegovo donošenje ili preuzimanje.

### **Član 11**

Ako predlagač, u postupku preispitivanja utvrdi da je standard odbrane, odnosno preuzeti strani standard primjenjiv u sistemu odbrane, može predložiti organizacionoj jedinici za standardizaciju njegovo zadržavanje.

### **Član 12**

Ako predlagač, utvrdi da su djelovi standarda odbrane postali neprimjenjivi, pristupa izmjeni, odnosno dopuni standarda odbrane i predlog izmjena, odnosno dopuna tog standarda dostavlja organizacionoj jedinici za standardizaciju.

Predlog iz stava 1 ovog člana, organizaciona jedinica za standardizaciju sa predlogom odluke o izmjeni, odnosno dopuni standarda odbrane dostavlja ministru odbrane.

### **Član 13**

U slučaju da predlagač utvrdi da je standard odbrane, odnosno preuzeti strani standard odbrane postao neprimjenjiv, predlog za povlačenje tog standarda dostavlja organizacionoj jedinici za standardizaciju, koja taj predlog sa predlogom odluke o povlačenju tog standarda dostavlja ministru odbrane.

### **Član 14**

Odluka o donošenju, preuzimanju, mijenjanju, dopunjavanju i povlačenju standarda odbrane objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

### **Član 15**

Označavanje standarda odbrane, odnosno preuzetog stranog standarda odbrane podrazumijeva dodjeljivanje brojevanih i slovnih oznaka koje označavaju standard.

Označavanje iz stava 1 ovog člana vrši organizaciona jedinica za standardizaciju.

### **Član 16**

Oznaka standarda odbrane sastoji se iz tri dijela:

- prvi dio oznake sastoji se od velikih štampanih slova latinice "SO",
- drugi dio oznake sastoji se od četiri cifre (arapske), kojim se obilježava redni broj standarda, počev od broja 1000,
- treći dio oznake sastoji se od dvije cifre (arapske) koje se odnose na godinu izdavanja tog standarda.

### Član 17

Prezeti strani standard odbrane označava se tako što se oznaci "SO" dodaje oznaka tog standarda i oznaka godine izdavanja tog standarda koje su razdvojene dvotačkom (npr. SO STANAG 3092:2009).

Oznaci standarda odbrane iz stava 1 ovog člana, može se dodati i oznaka jezika na kojem je tekst standarda objavljen (npr. SO STANAG 3092:2012 en/fr).

### Član 18

Ako je standard odbrane izmijenjen odnosno dopunjen, ta izmjena odnosno dopuna označava se dodavanjem: kose crte poslije oznake godine izdavanja standarda, slova "I" za izmjenu, odnosno "D" za dopunu, kao i arapskog broja koji označava godinu izvršene izmjene, odnosno dopune tog standarda (npr. SO XXXX:2012/I1:2012; SO XXXX:2012/D1:2002).

### Član 19

Prilozi standarda odbrane, odnosno preuzetog stranog standarda odbrane označavaju se tako što se riječ "prilog" piše velikim štampanim slovima latinice, a njihove stranice se numerišu pripadajućim slovom i rednim brojem (npr. PRILOG C1).

Na prvoj stranici priloga iz stava 1 ovog člana, nalazi se oznaka standarda odbrane, odnosno preuzetog stranog standarda odbrane uz koju se prilog navodi (npr. PRILOG C uz SO 1030).

### Član 20

Prva stranica standarda odbrane pored otiska Grba Crne Gore i naziva "Crna Gora" i "Ministarstvo odbrane" sadrži: oznaku propisanu ovim pravilnikom, naziv standarda, ključne riječi, popis izmjena i dopuna, broj iz registra standarda, oznaku mjesta za otisak pečata Ministarstva i naziv funkcije: "Ministar", a poslije nje ime i prezime ministra.

Ako standard odbrane predstavlja tajni podatak, označavanje stepena tajnosti vrši se u skladu sa propisima kojima je uređena tajnost podataka.

### Član 21

Prva stranica preuzetog stranog standarda odbrane sadrži podatke iz člana 20 ovog pravilnika, na jeziku na kojem je taj standard donijet, kao i prevod naziva standarda, a sljedeća stranica sadrži popis izmjena, objašnjenja i podataka o primjeni standarda.

Prva i druga stranica preuzetog stranog standarda odbrane nijesu numerisane, a svaka sljedeća stranica tog standarda sadrži u gornjem desnom uglu broj stranice i oznaku standarda.

Ako je prezeti strani standard odbrane označen određenim stepenom tajnosti, taj standard zadržava oznaku stepena tajnosti u skladu sa propisima kojima je uređena tajnost podataka.

### Član 22

Podaci o donijetim standardima odbrane i preuzetim stranim standardima odbrane evidentiraju se u registru standarda.

Registar standarda iz stava 1 ovog člana, vodi organizaciona jedinica za standardizaciju.

Registar standarda iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o:

- predlozima za donošenje standarda odbrane, odnosno za preuzimanje stranog standarda odbrane,
- preuzimanju stranog standarda odbrane,
- rezultatima preispitivanja standarda odbrane, odnosno stranog standarda odbrane,
- izmjenama, odnosno dopunama standarda odbrane, odnosno stranog standarda odbrane,
- razlozima za povlačenje standarda odbrane, odnosno stranog standarda odbrane,
- datumu donošenja i objavljivanja standarda odbrane, odnosno stranog standarda odbrane.

Registar standarda iz stava 1 ovog člana, vodi se u elektronskoj i štampanoj formi.

Standard odbrane koji nosi oznaku tajnosti čuva se u registru tajnih podataka Ministarstva odbrane, u skladu sa Zakonom o tajnosti podataka.

### Član 23

Sprovođenje mjera i postupaka u procesu razvijanja i donošenja NATO standarda podrazumijeva postupak izrade Nacionalnog odgovora o potvrđivanju NATO standarda i izrade Nacionalnog odgovora o implementaciji NATO standarda.

Mjere i postupci iz stava 1 ovog člana sprovode se u skladu sa odredbama AAP-03 Direktive za izradu, održavanje i upravljanje NATO dokumentima standardizacije (AAP-03 Directive for the Production, Maintenance and Management of Nato Standardization Documents).

### Član 24

Nosilac standardizacije izrađuje predlog nacionalnog odgovora o potvrđivanju NATO standarda i predlog nacionalnog odgovora o implementaciji NATO standarda i dostavlja ga organizacionoj jedinici za standardizaciju.

Na osnovu predloga iz stava 1 ovog člana, organizaciona jedinica za standardizaciju priprema Nacionalni odgovor o potvrđivanju NATO standarda i Nacionalni odgovor o implementaciji NATO standarda i dostavlja ih ministru odbrane na potpis.

### Član 25

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o standardizaciji u oblasti odbrane ("Službeni list CG", broj 23/13).

### Član 26

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

**Broj: 13-040/20-938-9**

**Podgorica, 11. februara 2021. godine**

**Ministarka,**

**prof. dr Olivera Injac, s.r.**